

[Helge Larsen.]

pet låste priserne fast på niveauet fra 25. februar og kan måske have bevirket, at prisfaldstendenser ikke er slået fuldt igenem. Loven om indseende med priser betyder derimod, at monopoltilsynet nu får adgang til at vurdere berettigelsen af højden af de enkelte prisområder og i givet fald kan gribe ind over for urimelige priser. Noget sådant var det ikke muligt at gøre i henhold til prisstoploven.

I alt, hvad jeg her har sagt om helhedsløsningen, har jeg imidlertid undladt at nævne én ting, men den er så væsentlig, at den skal have en særlig omtale.

Det glemmes alt for ofte, når helhedsløsningen debatteres, at den også afværgede en truende storkonflikt på arbejdsmarkedet og sikrede arbejdsfreden i de to år, overenskomstforlængelsen gælder. Denne aktuelle baggrund for helhedsløsningen — den truende storkonflikt i februar i år — glemmes naturligvis, fordi konflikten ikke blev til noget. Til gengæld er man fra oppositionens side ihærdig med at fortælle, at regeringen alene forhandlede helhedsløsningen med LO, og at LO dikterede den; men denne fremstilling er jo ikke rigtig. Da truslen om storkonflikten blev akut, sammenkaldte statsministeren både arbejdsgivere og fagforeninger til forhandling og forelagde dem planerne for helhedsløsningen. Jeg tør rolig garantere, at der ville være rettet voldsomme beskyldninger mod regeringschefen og regeringen, hvis man intet havde foretaget sig. Helhedsløsningen opfyldte langtfra LOs overenskomstkra-
v. Den gav for det første år ikke andet end det lavtlønstillæg, som praktisk talt alle var enige om berettigelsen af, men LO af-
fandt sig med den og gik loyalt ind for den over for sine medlemmer. Arbejdsgiverforeningen fastholdt, at der overhovedet ikke burde være tale om løntillæg, men den havde formentlig intet imod, at arbejdsfreden blev sikret. Arbejdsgiverne frygtede vel navnlig, at lavtlønstillægget skulle føre til lønglidning. Nu ved vi, at det ikke er sket, og jeg formoder, at arbejdsgiverne i dag slet ikke er så utilfredse med helhedsløsningen, men det er som sagt kun en formodning. Derimod ved vi, at Arbejdsgiverforeningens formand, fabrikant Svend Heineke, for ikke længe siden udtalte, at yder-

ligere lempelser måtte ske gennem renteløttelse og ikke over statsfinanserne ved en slækkelse af finanspolitikken. Det er en tankegang, der ligger meget nær op ad helhedsløsningen, og den burde give oppositionen anledning til adskillige overvejelser.

Men hvor interessant end helhedsløsningens historie er, så er det måske nok så vigtigt at overveje fremtiden og dens problemer. Helhedsløsningen er det første forsøg på at gennemføre en omfattende økonomisk samordning, hvorved statens udgifter og de forskellige befolkningsgruppers krav om indkomstforøgelser er søgt holdt inden for de rammer, som produktionen afstikker, ud fra den ganske enkle betragtning, at vi ikke ustraffet kan bruge mere, end vi producerer. Det radikale venstre føler sig overbevist om, at en sådan samordning også må følges i fremtiden, hvis vi skal undgå nye økonomiske kriser. Økonomisk samordning er simpelt hen det moderne samfunds krav om ansvarsfølelse hos alle over for samfundets fællesskab. Dermed være ikke sagt, at den fornødne samordning fremtidig skal tilvejebringes som i helhedsløsningen. Det radikale venstre ser meget gerne, at ansvarsfølelsen hos organisationerne og hos andre, der har indflydelse på den økonomiske udvikling, bliver så stor, at de afstemmer deres krav efter, hvad der er økonomisk muligt. Samordning indeholder jo også et krav om selvdisciplin, og det økonomiske råd og dets uvildige formandskab skulle kunne bidrage væsentligt til, at alle bliver klar over, hvad der er økonomisk forsvarligt.

Vi mener det altså bedst, at organisationerne selv klarer opgaverne med den fornødne ansvarsfølelse, men vi vil også i givet fald kræve, at regeringen og folketinget ordner tingene, hvis det er nødvendigt for at sikre den økonomiske samordning. Organisationerne og deres krav må indordnes under hensyntagen til det fælles samfund og dets økonomiske muligheder, og organisationerne er her ikke bare fagforeningerne, men sandelig også de store erhvervsorganisationer. Her er det, at folketinget har sin store opgave som landets øverste myndighed, der aldrig må glemme at anlægge en helhedsbetragtning.

Skal folketinget klare denne opgave, er det imidlertid også vigtigt, at man holder